

Edebiyat Şehir Hafıza -Türk Romanında Hafıza Mekânı Olarak Şehir (1940-1960)-

Ahmet EVİS

Sorumlu Yazar/Corresponding
Author:

Dr. Öğr. Üyesi, Hatay Mustafa
Kemal Üniversitesi, Türk Dili ve
Edebiyatı Bölümü, Hatay, Türkiye.

ORCID: 0000-0003-4205-2661

E-mail: ahmetevis@gmail.com

Geliş Tarihi/Submitted: 17.09.2019

Kabul Tarihi/Accepted: 01.11.2019

Tanıtımı Yapılan Kitap:
Burcu Yılmaz, Ebru (2019).
Edebiyat Şehir Hafıza -Türk
Romanında Hafıza Mekânı Olarak
Şehir (1940-1960)-. İstanbul: Kesit.

Türk kültürünün köklü geçmişinden temellerini alan Türk edebiyatı, mekân unsurunu da tarihsel gelişiminde yaşadığı dönüşümlere uygun olarak faklı yönleriyle ele almıştır. Mekân-in-san ilişkisi bakımından fiziksel özelliklerinin yanında metafiziksel boyutuyla edebî metinlerde sıkça işlenen mekân kavramı, sanatçıların kabiliyetleri dâhilinde her eserde yeniden inşa edilmiştir. Edebiyat ve gerçekliğin organik bağı düşünüldüğünde geçmişten bugüne uzanan mekân biçimlerindeki dönüşümün, edebî eserlere yansıma şekliyle doğrudan ilişkili olduğu rahatlıkla söylenebilir. İster sanat eseri isterse inceleme yahut eleştiri metinleri olsun mekân merkezli eserlerde bu durum genellikle göz önünde bulundurulmuştur.

Ebru Burcu Yılmaz'ın 2019 yılında Kesit yayınlarından yayımlanan *Edebiyat Şehir Hafıza -Türk Romanında Hafıza Mekânı Olarak Şehir (1940-1960)-* adlı eseri; ön söz, giriş, üç ana bölüm, sonuç ve kaynaklar olmak üzere toplamda 432 sayfa olarak basılır. Muhteva ise -disiplinlerarası bir tavırla- hafıza ve şehir özelinde edebiyatla yeniden insanın imkânı ve görünümleri üzerinden ilerler. Üç ana bölüm "Efsunlu Şehirden Kaotik Kente: Türk Edebiyatında Şehir Temsilleri", "1940-1960 Arası Türk Romanında Şehir Hafızasının Görünümleri" ve "Kokusunu Kaybeden Zaman: Hafızaya Müdahale Bağlamında Romanlarda Şehir Eleştirisi" üst başlıklarıyla tasnif edilerek kendi içlerinde alt başlıklara ayrılır. Toplamda 372 sayfa süren üç bölümde nesnel gerçeklikle edebiyatın kurmaca yönü, şehir odağında ve hafıza kavramı etrafında işlenir. Yılmaz'a göre edebiyat yazılı kaynak olma hüviyetiyle şehir ve hafıza kavramları üzerinde ve yazar aracılığıyla mekân kurgusunda çift yönlü bir etkiye sahiptir: "Bir taraftan, sanatçı yaşadığı şehirden ilham alarak ve

mensubu olduğu medeniyetin birikiminden nasiplenebildiği ölçüde, edebî metinde yeni bir şehir imgesi oluştururken, diğer taraftan edebiyatın hayal şehirlerinden yola çıkarak kurmaca mekânı gerçek dünyada inşa etmeye çalışır” (s. 29).

Hafıza kavramı üzerine temellendirilen metodoloji, şehir ve şehirli üzerinde tatbik edilir. Bu bağlamda şehir hususuna çıkış noktasından başlayarak bakmak elzem görülür. Yazarın bu düşünceden hareketle şehirleşmeyi modernleşme hareketiyle beraber ele aldığı görülür. Zira tarihsel süreç içerisinde mekânın ele alınma ve tasarlanma biçiminde ciddi değişimlerin yaşandığı unsurlardan

biri şehir olmuştur. Taşradan kente yönelme Rönesans, Reform, Sanayi İnkılabı gibi hareketlerle temellenmiş olsa da kalıcı olarak şehrin merkezi mekân konumuna geçmesi 19. yüzyılın sonlarını bulmuştur. Süreç olarak bilinen moderniteyle başlayıp, 20. yüzyılda etkileri açıkça hissedilen, 1940’lı yıllardan sonra hâkim düşünce/sanat anlayışı hâline gelen modernizm, neticeleri akabinde ortaya çıkan sanayileşme; kente göçün artmasını, mekân unsuru içerisinde şehrin önem kazanmasını ve dolayısıyla modernizmin temel şahikalarından biri hâline gelmesini sağlamıştır. Taşralı kimliğinden uzaklaşarak kentli olan dönem insanının değişen yaşam tarzı, edebiyatta da yankısını bulmuş ve gerek Türk gerekse de Batı edebiyatında öncelenen bir konuma taşınmıştır. Edebiyat dünyasında doğrudan mekân odaklı kaleme alınan eserlerin sayıca artması bu bakımdan anlamlı görülmektedir. 1940’lı yıllardan itibaren modern sanatın etkisiyle ana mekânın şehir olarak belirlenmesi, yeni insan tiplerinin edebî eserlerde boy göstermesine imkân tanımıştır. Dünya savaşlarının etkisi, makineleşme; kapitalist düzenle içe kapalı, kendine ve çevresine yabancılaşmış, çoğu mutsuz olarak karakterize edilen modern bireyi yaratmıştır. Uzun yıllar edebî eserlerin yegâne kişisi olan modern birey, günümüz edebiyat dünyasında da hâlâ güncelliğini korumaktadır. Bu dönemde kentli, uygar görünümlü fakat genel

olarak huzursuz bir şekilde çizilen bireyin yaşadığı toplumla ilişkisi, inançları, sevinçleri yahut umutsuzluğu şehir düzleminde ve geniş perspektiften ele alınarak incelenmiştir. Özellikle geç modernistlerin modernizme dönük eleştirilerinde mekânın birey üzerindeki etkisi odak konumundadır. Tarihsel süreçte avangart sanat ve postmoderniteyle merkezi mekânın şehirden metropole kaydığı, bir yerde şehrin de artan nüfusla birlikte -temel yapılanma biçimini korusa da- genişleyerek başka bir şekle evrildiği görülmüştür. Burcu Yılmaz, şehrin tarihsel dönüşüm sürecinde yaşadığı bu değişimin Türk edebiyatında imgesel boyuttaki yansımaları üç farklı anlayış etrafında gerçekleştirdiğini belirtir: "Birincisi şehri sığınak kabul eden kültür, tarih ve hatıraların sindiği bir mekân olarak yücelten bakış açısı, ikincisi ise arayış temasının labirent mekân anlayışıyla, şehirle kavga eden ve şehri bir insan gibi metnin eleştirel merkezine yerleştiren postmodernist anlayıştır. İki farklı yaklaşıma ilave olarak hayal gücü ve kelimeler yardımıyla inşa edilen muhayyel şehirler de mevcuttur" (s. 45). Şehir özelinde nesnel gerçekliğin yanında taşıdığı imgesel yönlerle incelenen her metin, yazarın mekânın algısal yönlerini açıklamasına ve dolayısıyla tahlilin sadece yorum düzeyinde gerçekleştirilmesini engellemiş, işin teorik kısmına da genişçe yer verilmesini sağlamıştır. Bu açıdan teori üzerinden temellendirilen incelemeler, esere ayrıca değer katmıştır. Görünenin ötesinde hissedilenin, arzulananın tespiti ve/ya tasvirlerinin mekânla yeniden inşa edilmesi üzerinde sıkça duran Burcu Yılmaz, Türk edebiyatı özelinde genellikle Doğu medeniyetinin kalbi gözünden şehri seyretmiş, onunla bütünleşmiş ve kültürün iç dinamikleriyle birlikte ele almıştır. Metne atfedilen sosyolojik bağlam etrafında mekânın gerçeklikle bağının sunduğu verilerin sıklıkla vurgulanması, eser tahlilleri sürecinde mekân-insan-gerçeklik unsurları düzleminde tatmin edici değerlendirmelerin ortaya çıkmasına vesile olmuştur.

Edebiyat Şehir Hafıza -Türk Romanında Hafıza Mekânı Olarak Şehir (1940-1960)- adlı eser, 1940-1960 yılları arasında Türk edebiyatının önemli eserlerinde öne çıkan şehrin, insan tahayyülündeki yansımalarını geçmişin etkisiyle belleksel bir kod olarak nasıl algılandığını ve aktarıldığını ayrıntılı şekilde ele alarak okurun dikkatine sunmaktadır. Hafıza kavramı ekseninde örneklem olarak seçilen dönemde yazılmış romanlar üzerinden şehre dair muhtelif mekânların incelenip tartışılması, eseri bilindik inceleme yöntemlerinin dışına taşımıştır. Belirtilen yönüyle özgünlük kazanan çalışma, metodoloji bağlamında edebiyat sosyolojisi, roman sanatı ve tarihsel unsurları harmanlayarak çok katmanlı bir söylem biçimiyle kaleme alınmıştır. Burcu Yılmaz, incelemeye esas olan metinleri 1940-1960 yılları arasından tercih etmesini Türkiye'deki şehirleşmenin bu tarihlerde

hız kazanmasına dayandırır (s. 407). Türk edebiyatında 1940'lı yıllarda baskın tavrın daha çok ideolojik yahut yerel meseleler etrafında şekillenmesine rağmen, dünya edebiyatlarıyla eşsüremli olarak yaşanan modernizm sancılarının da kimi eserlerde özgün bir şekilde ele alındığı bilinmektedir. Daha çok tematik düzlemde ve Doğu-Batı çatışması etrafında şekillenen modernleşme hareketlerinin edebî boyuttaki belirleyici unsurlarından biri şehrin kullanım biçimi olmuştur. Ahmet Hamdi Tanpınar, Abdülhak Şinasi Hisar, Peyami Safa, Refik Halit Karay, Sait Faik Abasıyanık, Yusuf Atılgan gibi yazarlar kentli insanın ve yaşam biçiminin farklı manzaralarına eserlerinde sıkça yer vermiştir. Burcu Yılmaz, yaptığı değerlendirmelerde Tanpınar ve Abdülhak Şinasi Hisar'ın metinleri üzerinde yoğunlaşmıştır. Her iki yazarın mekâna atfettikleri, millî hafıza ile bağlantılı olarak örneklenir. Burada dikkat çeken noktalardan biri modernizm eleştirisidir. "Bize ait olan" şehir yerine modernist dünyanın yarattığı kent hayatına dair söylemlere yönelik tenkitler, eserlerden yapılan seçmelerle örneklendirilir. Özellikle şehrin kolektif görünümünün yahut hafızayı temsil eden unsurlara dair göndermelerin bolca yer aldığı eserlerin tercihi bu bağlamda mantıklı görülmektedir. İki yazar dışında Reşat Nuri Güntekin, Yusuf Atılgan, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Sâmiha Ayverdi, Safiye Erol, Refik Halit Karay, Orhan Kemal gibi sanatçıların da muhtelif eserleri inceleme boyunca dikkate alınmıştır.

Eserin "Giriş" kısmında hafıza, şehir ve edebiyat ilişkisine dair kavramsal bir çerçeve çizilmiştir. Literatürde yer alan belli başlı kavramların (hafıza, bellek, bilinç, kültür, genetik, kolektif yapı vs.) incelendiği bölüm, sonraki bölümlerde başvurulan kavramların teoriyle ilişkilendirilmesinde fonksiyonellik taşımaktadır. Kapsamı bakımından geniş bir literatür taraması yapılan bölüm, şehrin sanatla bağının tespitinde önemli veriler sunmaktadır. Şehir ve şehirliliğin mantığının arka plan kültürüne dair açıklamaların yer aldığı "Giriş" kısmı, yapılan incelemelerde işin kavramsal boyutunu açıklamanın yanında sosyo-kültürel yönüne ışık tutması bakımından da önem arz etmektedir: "Şehir konusunun farklı yönleriyle ele alındığı Türk edebiyatı, diğer edebiyatlar gibi, şehri sığınak olarak gören insanın da şehrin kaotik ortamından kaçınmak isteyen ve muhayyel beldelere sığınan insanın hikâyesine yer verir. Olumlu ya da olumsuz imgeler eşliğinde ifade edilen bu çeşitlilik içerisinde, şehrin hafızası mahiyetindeki özel mekânlar ve özel insanlar, bugünün şehirlilerine, kayıplarını hatırlatarak onları arayışa sevk etmeleri açısından önemli bir işlev üstlenir" (s. 35).

Eserin "Giriş" kısmında M. Proust'un *Kayıp Zamanın İzinde* adlı romanına göndermede bulunan Burcu Yılmaz, zaman ve yaratımın metafiziksel anlatı düzleminde belli bir kavram etrafında gerçekleştirdiğine vurgu yapar. Burada sabit bir kavram etrafında eser inşasının zamanın kayıt altına aldığı unsurlar sayesinde gerçekleştirildiğine yönelik söylem, yazarın çalışmasında "hafıza"yı niçin jenerik kavram olarak tercih ettiğini imlemektedir (s. 26). Temele alınan "Hafıza" kavramı ise bölümün genel atmosferine uygun şekilde hem kuramsal bağlamda hem de şahsi değerlendirmeler ışığında açıklanmaktadır: "Hafıza geçmişten bugüne bir zaman koridoru açarken hem düşünce hem de fiillere yansıyan bir etki ile varlığını hissettirir. Anılar, birtakım deneyimlere dayanır. Bireysel bellek için geçerli olan bu durum aynı zamanda toplumsal belleğin oluşumunda da etkilidir" (s. 15-16).

Hafıza kavramının hatıra ile ilişkilendirilip kültürel kodların aktarımı, arketipsel bir yapı şeklinde işlenmesi, millî kimliğin muhafazası, müdafaası, sonraki nesillere aktarımı ve geliştirilerek yeniden inşasının yegâne araçlarından biri olarak çizildiği anlaşılır. Fakat burada ayrıca dikkat çeken nokta, hafıza kavramının sadece yerel/millî değişkenler bağlamında ele alınmasıdır. Yazarın yabancı literatürden istifade etmesi, eserinde Dünya medeniyetlerindeki yansımaları yer vermesi kavramın algılanma ve uygulanma biçiminde evrenselliğin göz ardı edilmediğini gösterir.

Eserin ana bölümlerinden olan ve "Efsunlu Şehirden Kaotik Kente: Türk Edebiyatında Şehir Temsilleri" adıyla başlıklandırılan ilk bölüm, şehir kavramının Türk edebiyatında görünenden ziyade hissedilen boyutuna dair kullanımların yansımalarını öne çıkarmaktadır. Mimari tasarımların şehrin dış görünüşüyle birlikte ruhunu oluşturduğu düşüncesinden hareket eden yazar, bu bölümde mekân olarak şehrin metafiziksel yönü ve duygusal tarihini; estetik, sığınak ve ütöpik yönleriyle alt başlıklara ayırarak ve çoğunlukla tematik boyutuyla irdeler. Örnekler üzerinden yapılan tespitlerde şehrin kişi üzerindeki belirleyiciliği birincil faktör olarak ön planda tutulmuş, mekân-insan ilişkisinin çift yönlü etkisine sıkça vurgu yapılmıştır: "İnsanın yeryüzüyle etkileşimini görünür hâle getiren mekân, kişinin iç dünyası kadar toplumsal meselelerin de yansıma bulduğu bir ayna işlevi görür. Mekân ve insan arasındaki fizikî bağı güçlendiren ve anlamlı hâle getiren duygusal boyut, çevresel duyarlılıkların belli bir mana zeminine dayanmasını sağlar (...) Mekân ve insan arasındaki karşılıklı ilişkiden hareketle iskândan inşaya doğru ilerleyen bir tekâmül süreciyle ortaya çıkan şehir, farklı bilimlerin inceleme konusu olan bir mekânsal örgütlenmenin tezahürüdür" (s.

37). Benzer birçok söylem ve farklı açılardan şehrin çeşitli yönlerinin genellikle algısal boyutuyla açıklanması, şehrin bir bütün yahut ana mekân olarak tasvirinde tutarlılığı ve geçerliliği sağlayarak ilk bölümün genel yapısını oluşturmuştur. Bu bölüm ve metnin genel atmosferinde okura hissettirilen bir diğer durum, zaman karşısında yok olan her yapı, mekân ve/ya şehrin edebiyat aracılığıyla sonsuza kadar yaşayabileceğidir: "Zira edebiyat, teknoloji ve kapitalizmin şehirde açtığı yaraları iyileştirmek için bir başvuru kaynağı olarak değerlendirilebilir. Zamana direnemeyen mekânlar, edebiyatın tanıklığıyla oluşan hafızada sonsuza kadar yaşayabilir" (s. 404). Yazarın bu söylemi edebiyatın yok olan veya yok olma ihtimali bulunan mekânların yeniden yaratımına imkân tanımasını sağladığı gibi hafıza kavramının işlevselliğini hatırlatması açısından da önceki söylemleri pekiştirici ve doğrulayıcı yöndedir.

Eserin, ana gövdesini oluşturan ve "1940-1960 Arası Türk Romanında Şehir Hafızasının Görünümleri" üst başlığıyla kaleme alınan ikinci bölümünde şehre has özel mekânların ayrı ayrı ele alındığı görülür. Bu bölümün dikkat çekici yönlerinden biri her mekânın insan odağında yarattığı etkilerle birlikte incelenmesidir. İlk bölümde bir bütün olarak değerlendirilen şehrin, ikinci bölümde her bir unsuru özelinde parçalara ayrılarak tek tek analiz edildiği görülür. Alt başlıklarda şehirli insan, konak-apartman dönüşümünde evin biçimlenişi, özel mekânlar, uhrevi mekânlar, şehre dair ses ve kokular, mahalleler, sokaklar, kahvehaneler, mezarlıklar, sanayi ve ticaret mekânları algısal yönleriyle ve daha çok tematik şekilde işlenir. Eserler üzerinden somut mekânlara yönelmeyle Türk mimarisinde yaşanan dönüşümün göstergeleri somutlanır. Konak hayatı yerine apartman yaşantısının tercihi, mezarlıkların şehir dışına taşınması, kahvehanelerdeki, sokak ve özel mekânlardaki değişim belirtilen hususlardan özellikle öne çıkanlardır.

Mekân duygusuyla birlikte şekillenen yeni insan tiplerinin eserlerde ne şekilde ne ölçüde ve ne sıklıkta kullanıldığı da gönderme yapılan eserler aracılığıyla vurgulanır. Zira yazarın her başlık altında yaptığı genel değerlendirmelerin bu doğrultuda olması gerçekleşen dönüşüme yapılan bir vurgu olarak okunabilir: "Şehrin mimarı olan insan, yaşadığı yere hayat verirken aynı zamanda şehri, kendi rengine boyar. Bu genel kabulün özel örnekleri olabileceği gibi, şehrin birikiminin farkında olmayan, duyularını ve duygu dünyasını yaşadığı şehre açamayan insanlar da vardır. Dolayısıyla şehirde yaşayan her insan, o şehirle karşılıklı bir iletişim imkânı bulamayabilir" (s. 195). Eserde insandan başlayıp topluma doğru genişleyen sosyolojik incelemelere yer verilmesi ayrıca dikkat çekicidir.

Ekonomik yapı, toplumsal sınıflaşma, ideolojik tavır, Batılılaşma çabalarındaki bocalamalar, değişen yaşam biçimi ve buna bağlı kılık-kıyafetteki değişim vs. sosyolojik unsurlar olarak ele alınarak yorumlamalara derinlik katmış ve ilmî bir üslubun ortaya çıkmasını sağlamıştır: “Şehirdeki farklı yaşama tercihlerinin farklı insan tipleri ortaya çıkaracağı muhakkaktır. Farklılıklarla örülü kalabalıkların paylaştıkları bir mekân olan şehir, kendine özgü bir dile sahip olmakla birlikte bu dili konuşan ve zenginleştirerek geleceğe aktaran sakinlere ihtiyaç duyar. İçinde barındırdığı çeşitliliğe rağmen, müşterek bir hayat tarzının kodlarıyla şekillenen yaşama üslubu, tarih, coğrafya, estetik ve kimlik gibi dinamiklerden aldığı etkilerle şekillenir” (s. 81). Örneklendirmek gerekirse; kahvehanelerdeki zihniyet bozulması, mezarlıkların şehir dışına itilerek ölümün unutturulması gibi hususların modern dünyanın maddeci tavrıyla şehri şekillendirdiği ve birey üzerindeki yıkıcı etkiler doğurduğu belirtilmiştir. Yazar tarafından vurgulanan bir diğer husus ise Türk romanında ticaret mekânlarının incelemelerde yeterince dikkate alınmadığıdır. Kendine has bir çevre yaratan sanayi mekânları, yazarın vurgusuyla birlikte göz önüne alındığında yaratılan farkındalığı ayrıca önemli kılmaktadır. Her bir alt başlık altında göndermelerle örneklenen hususlar, sosyolojik düzlemde açıklanmakla beraber edebî estetiğin, roman sanatının imkânları dâhilinde de değerlendirilmiştir.

Eserin üçüncü bölümü “Kokusunu Kaybeden Zaman: Hafızaya Müdahale Bağlamında Romanlarda Şehir Eleştirisi” başlığıyla tasarlanır ve içeriğinde eleştiri ve tekliflere yer verilir. Şehre dair sorunların tespiti ve aşılmasında edebiyatın işlevselliği üzerinde sıkça durulur: “Şehrin sorunlarına çözüm üretmeye çalışan disiplinlerden biri olan edebiyat, pozitif bilimlerden farklı olarak, ifşa ederek değil, dolaylı ve duygusal bir anlatımla meseleye nüfûz eder” (s. 382). Yazar, şehir meselelerinde edebiyata yeterince önem verilmediğinden şikâyet eder ve ekler: “Bu konuda öncelikle edebiyat ve hayat arasındaki yakın ilişki, edebiyatın insan gerçekliğini aktarma gücü ve aynı zamanda bir mekân sanatı olma gibi hususiyetler, şehrin sorunlarının konuşulduğu yuvarlak masada bir sandalyenin de edebiyatçılara ayrılması gerekliliğini haklı çıkaracaktır” (s. 386). Bu bölümün en dikkat çekici yönlerinden bir diğeri ise, yazarın ele alınan metinlerden hareketle gerek somut gerekse de kurmaca mekânların hafıza kavramı etrafında yeniden inşa edilmesi gerektiğine yönelik inancıdır. Bölüm içerisinde giriştekine benzer şekilde hafıza kavramı üzerinde durularak kurmaca metinlerde şehrin nasıl algılanabileceği, belkisel bir ürün olarak ne şekilde muhafaza edilebileceği ve soyut/ütopik düzlemdeki mekânları gerçeklikle bağdaştırmanın imkânları üzerine konuşulur. Yazarın

belirtilen hususlar üzerine söylemleri disiplinlerarası temellere dayandırılır ve ideal bir şehir tahayyülünün inşası olarak okunabilir. Ayrıca yazarın idealleştirilmiş şehir tasarımı düşüncesi, yerel-evrensel değişkenler etrafında ve insan özelinde bilinçli bir kimliğin yaratımına imkân kılacağını imlemektedir. Orhan Pamuk'un *Masumiyet Müzesi*, kurmaca ve gerçeğin ideal bir yaşam ve mekânın hafıza ile ilişkilendirilerek yeniden inşasının somutlandığı bir eser olarak gösterilir. Söylenenlerin dışında literatürdeki eksiklikler, mevcut çalışmaların dağınıklığı ise eleştirilen ve çözüm önerisi olarak sunulan temel hususlardır.

Eserin "Sonuç" kısmında elde edilen verilerden hareketle ve hafıza kavramı merkezinde Türk romanının 1940-1960 yılları arasında edebî eserlerdeki şehir ve şehrin yansımalarına dair genel çıkarımlara yer verilir. Yazarın "'şehir hafızası, edebî metinlerde kendisini nasıl görünür kılar?' ve "Kolektif hafızanın taşınmasında edebî eserlerin rolü nedir?" sorularından yola çıkarak kaleme aldığı eser, şu söylemle amacı bağlamında daha da anlam kazanır: "Modernitenin unutturucu etkisi ve politik müdahaleler karşısında mekân hafızasının direnişine tanıklık eden okur, fizikî olarak varlığını devam ettiremeyen mekânların, edebiyatın şahitliğiyle ölümsüzlük kazandığını görebilir. Anıları taşıyan mekânlar yok edilse bile, edebiyat, şehir hafızasını geleceğe taşıyarak (...) kültürel sürekliliği, mekân düzleminde devam ettirebilir" (s. 415). Bölüm, sonlandırılırken dileklerle birlikte tenkit ve öneriler okurların dikkatine sunulur.

Edebiyat Şehir Hafıza -Türk Romanında Hafıza Mekânı Olarak Şehir (1940-1960)- adlı eser; gelişen, değişen, genişleyen mekân kullanımlarının Türk edebiyatındaki yansımalarını geniş bir perspektiften okurun dikkatine sunması, kültürel mirasın aktarımında edebî eserin misyonunu hatırlatması ve hafıza kavramı özelinde Türk edebiyatında 1940-1960 yılları arasında mekânın tasarlanış biçimlerini örnekendirip açıklamasıyla dikkat çekicidir. Akademik bir üslupla kaleme alınan eser, son zamanlarda artan şehir çalışmaları içerisinde edebiyat, mimari, sosyoloji, psikoloji, tarih gibi alanları tümleyen multidisipliner tarzıyla özgünlüğü yakalar. Farklı alanlara sağladığı katkının yanında yerinde tespitleri ve ufuk açıcı değerlendirmeleriyle yapılacak yeni çalışmalara kaynaklık etmesi bakımından ayrıca önem taşımaktadır.